Evaluering af frikommuneforsøg i Viborg Kommune: Socialområdet

Forsøgets titel	**Fleksibel anvendelse af Handicapområdets afgiftsfrie busser** *Lov om frikommuner § 27 (Kopiforsøg fra Vejle Kommune)*	
Forsøgsperiode	1.3.2015 - 30.6.2016	
Forsøgsansvarlig	Claus Fjeldgaard, Socialchef	
Forsøgsbeskrivelse	***Formål***	Forsøget har til formål at sikre en mere fleksibel udnyttelse af Handicapområdets afgiftsfrie busser.
	Baggrund	Viborg Kommunes tilbud inden for Handicapområdet ejer en række busser, som bruges til kørsel af de pågældende tilbuds borgere. I henhold til registreringsafgiftsloven § 2 stk. 6 a, er busserne fritaget for registreringsafgift. Som følge heraf er der begrænsninger for, hvilke borgere, der må køre med busserne og til hvilke formål busserne må anvendes. Frikommuneforsøgets øgede fleksibilitet i udnyttelsen af busserne indebærer, at busserne må anvendes til en bredere vifte af formål, der er til gavn for tilbuddets samlede indsats, uden at kørslen nødvendigvis involverer passagerer der er visiteret efter Servicelovens §§ 104, 107 eller 108. Busserne kan med frikommuneforsøget anvendes til eksempelvis afhentning af medicin til syge borgere, afhentning af materialer til brug i tilbuddene, bortkørsel af affald, og transport af medarbejdere til møde- og kursusaktiviteter.
	Forventede resultater / resultatmål	**For borgere:** • Oplevelse af øget fleksibilitet i forhold til personkørsel • Oplevelse af øget fleksibilitet i forhold til kørsel uden borgere **For medarbejdere og afdelinger:** • Øget fleksibilitet i forhold til personkørsel • Øget fleksibilitet i forhold til kørsel uden borgere • Øget fleksibilitet i den daglige planlægning • Mere fleksible transporttilbud til borgerne • Mere hensigtsmæssig udnyttelse af busserne • Reduceret anvendelse af medarbejdernes private biler • Reduceret risiko for lovbrud i forhold til registreringsafgiftsloven § 2 stk. 6 a
Beskrivelse af evalueringsmetoden		**Registrering af kørsel:** I forbindelse med den daglige kørsel registreres hvilke formål de afgiftsfrie busser anvendes til. Registreringerne anvendes til analyse af anvendelsen af de nye muligheder for fleksibel udnyttelse af busserne. **Evaluering:** Handicapområdets afdelingsledere er i forbindelse med indsamling af ovennævnte kørselsdata blevet stillet spørgsmål vedr. anvendelsen af de afgiftsfrie busser og vurdering af forsøgets relevans.

		Der er ikke evalueret på borgerniveau, da en stor del af målgruppen ikke er i stand til at deltage i evalueringsaktiviteter.
Forsøgets resultater	***Konklusioner i forhold til resultatmål***	De registrerede kørselsdata (for perioden 1.3.2015-1.2.2016) viser, at der stor forskel på, i hvor høj grad de enkelte botilbud har benyttet sig af muligheden for fleksibel anvendelse af de afgiftsfrie busser: • Et enkelt tilbud har ikke benyttet muligheden, i de øvrige tilbud er muligheden benyttet op til 53 gange. • Busserne er anvendt til en række forskellige formål, herunder kørsel med borgere, som ikke tidligere var i målgruppen, borgerrelateret kørsel uden borgerens deltagelse, tilbudsrelateret kørsel uden borgere, samt medarbejderkørsel til diverse møder, arrangementer, kurser og lignende. Forskelle i registreringspraksis gør, at det er vanskeligt at lave konkrete sammenligninger mellem de enkelte tilbuds kørsel. Udskiftning på centrale poster i forsøget har betydet, at fokus og opsamling på forsøget ikke har været så massivt som forventet i opstarten af forsøget. Implementering, registrering af kørsel samt evaluering kunne have været styrket gennem øget ledelsesmæssigt fokus og øget opmærksomhed ved udskiftning af medarbejdere. **Det anbefales, at forsøget videreføres og indarbejdes i lovgivningen.** **FagMED Socialområdet tilsluttede sig anbefalingen på møde den 25.2.2016.**
	Effekter for forsøgets målgruppe(r)	• Det vurderes, at borgerne ikke har bemærket stor forskel. Effekten er fortrinsvis mærkbar for medarbejderne/tilbuddene: • Øget fleksibilitet, da busserne kan anvendes til flere formål end tidligere • Reduceret anvendelse af medarbejderes biler til f.eks. afhentning af medicin til syge beboere. • Drøftelse af, hvilke former for kørsel, der ligger inden for serviceniveauet og bør udføres af pædagogisk personale, og hvilke opgaver, der kan/bør udføres af frivillige/pårørende, eksempelvis bortkørsel af beboernes affald til genbrugspladsen uden beboernes deltagelse.
	Økonomiske Konsekvenser	Forsøget vurderes ikke at have økonomiske konsekvenser. Borgerne betaler fortsat for kørsel, og eventuelle øgede udgifter til personalekørsel opvejes af reduceret befordringsgodtgørelse og udlæg.
	Øvrige positive eller negative virkninger	

Forsøgets titel	**Integreret samarbejde mellem social- og behandlingspsykiatri, samt Ny Indsats** (Integrated Care) *Lov om frikommuner § 26b (Fælles temaforsøg)*	
Forsøgsperiode	1.12.2013 – 30.6.2016 – *anbefales forlænget frem til 1.7.2017*	
Forsøgsansvarlig	Claus Fjeldgaard, Socialchef	
Forsøgsbeskrivelse	***Formål***	Forsøget har til formål at udvikle en model for, hvordan øget samarbejde og inddragelse af borgeren kan bidrage til at skabe sammenhængende forløb for borgere, som er i kontakt med såvel både, social- og behandlingspsykiatrien i Viborg, samt det kommunale tilbud Ny Indsats.
	Baggrund	For nogle borgere med psykiske lidelser opleves den støtte og behandling, som de modtager fra hhv. kommune og region som usammenhængende og utilstrækkelig, når der i forbindelse med indlæggelser og udskrivninger ikke er den fornødne overensstemmelse mellem vurderinger og indsatser i de to sektorer. Utilstrækkelig sammenhæng kan føre til eksempelvis uhensigtsmæssige genindlæggelser, forlængede indlæggelsesperioder, utilstrækkelig støtte i eget hjem efter udskrivning, ansvarsforskydning, modstridende forventninger eller lignende forhold, som begrænser borgernes/patienternes muligheder for psykosocial rehabilitering.
	Forventede resultater / resultatmål	Forsøget bygger på en forventning om, at integrerede tværfaglige forløb vil medføre bedre faglige indsatser, med bedre resultater for borgerne, fordi der arbejdes med fælles målsætninger og faste samarbejdsprocedurer. **Forsøget skal** • Medvirke til, at borgere oplever indsatserne i social- og behandlingspsykiatri samt Ny Indsats som sammenhængende og relevante • Medvirke til, at medarbejderne oplever samarbejdet mellem de tre parter som mindre kompliceret og mere relevant • Medvirke til tidligt samarbejde mellem de tre parter i komplicerede patientforløb • Medvirke til at borgeren/patienten inddrages i planlægningen af et sammenhængende forløb. • Medvirke til øget mulighed for vidensdeling mellem de to sektorer/de tre parter.
Beskrivelse af evalueringsmetoden		Forsøget er ikke evalueret, da det endnu ikke er implementeret på borgerniveau. Der er fra starten af forsøget gjort opmærksom på, at udvikling og implementering af forsøget kræver at der afsættes betydelige medarbejderressourcer. Det er ikke sket. Socialområdets økonomiske situation har betydet, at andre opgaver er prioriteret højere.

		Projektkoordinators længerevarende sygdom i opstartsfasen betød, at den udviklingen af forsøget blev forsinket. Desuden har tekniske udfordringer i forhold til det at finde et egnet, gratis og sikkert måde at gennemføre forsøgets centrale videomøder ført til yderligere forsinkelser.
Forsøgets resultater	***Konklusioner i forhold til resultatmål***	Forsøget vurderes fortsat at være relevant at implementere og forventes fortsat at kunne levere de forventede resultater. Der er god interesse og opbakning til forsøget fra Regionspsykiatrien, forsøget er et skridt i den rigtige retning i forhold til øget samarbejde, øget digitalisering og øget effektivisering. Forsøget lever op til hensigterne med samarbejdsaftalen mellem Region Midt og Viborg Kommune om det specialiserede socialområde: • At udbygge det strategiske samarbejde • At finde nye samarbejdsfelter • At sætte fokus på videndeling på tværs af organisationerne til fordel for borgerne på området Forsøget er klar til implementering på borgerniveau, unders forudsætning af • at der fra Socialområdets pulje til velfærdsteknologi bevilges de fornødne ressourcer til udstyr til videomøde-udstyr, og • at relevante medarbejdere i region og kommune oplæres i afholdelse af videomøder. **Det anbefales derfor, at forsøget videreføres og implementeres på borgerniveau, med henblik på drift frem til 1.7.2017.** **FagMED Socialområdet tilsluttede sig anbefalingen på møde den 25.2.2016.**
	Effekter for forsøgets målgruppe(r)	-
	Økonomiske konsekvenser	-
	Øvrige positive eller negative virkninger	-

Forsøgets titel	**Mulighed for at opsige beboere i botilbud og plejebolig, herunder efterlevende ægtefæller, når det vurderes, at tilbuddet ikke længere matcher borgerens behov** *Lov om frikommuner § 29c (Kopiforsøg fra Odense Kommune)*	
Forsøgsperiode	1.oktober 2013 – 31.december 2015	
Forsøgsansvarlig	Leder af Socialafdelingen	
Forsøgsbeskrivelse	***Formål***	Formålet har været at opstille nye retningslinjer, hvorefter kommunen foretager en konkret og individuel vurdering af, om borgeren har effekt af det pågældende tilbud, dvs. om vedkommende har fysiske eller psykiske behov, der matches af det pågældende tilbud. Hvis borgeren ikke længere har behov for de ydelser, der tilbydes i det pågældende tilbud, finder kommunen et nyt tilbud, der matcher borgerens behov. Ved at implementere de nye retningslinjer afprøves en ny praksis, som skal bidrage til at målene nås.
	Baggrund	Forsøget har taget udgangspunkt i en smidiggørelse af kommunernes adgang til at råde over almene plejeboliger. Når pladserne på et tilbud optages af beboere, der ikke længere har effekt af tilbuddet, betyder det, at kommunen ikke har et flow i tilbuddet, så flere borgere med behov for tilbuddet, ikke kan få plads. Nogle tilbud ”sander til”, og det oprindelige formål med tilbuddet kan ikke længere opfyldes, da de nuværende beboeres behov ikke svarer til det, som tilbuddet er bygget op om. Ifølge de nuværende regler på området, har kommunen alene mulighed for at opsige borgere fra almene boliger, hvis det er som led i nedrivning/ombygning, eller hvis borgeren misligholder lejeforholdet, eller hvis lejeforholdet er gjort tidsbegrænset. I bekendtgørelse om lejerrettigheder for beboere i visse botilbud efter serviceloven er formålet, at sikre beboerne i botilbud samme rettigheder som efter almenlejeloven. I praksis binder dette kommunen, da det i langt de fleste tilfælde ikke er muligt at sætte en tidsgrænse for tilbuddet, da det ikke er muligt på forhånd at vurdere, hvor længe en borger har brug for tilbuddet. Derfor ønskede Socialområdet i Viborg Kommune i lighed med Odense Kommune mulighed for i forbindelse med visitationen til en almen plejebolig at betinge lejeforholdets varighed til det nødvendige. Dvs. mulighed for at opsige en beboer, som ikke længere har effekt af tilbuddet, og som optager pladsen for nye borgere med behov for tilbuddet. De nye betingelser er indsat i alle lejekontrakter vedr. almene plejeboliger, som er indgået i forsøgsperioden.

	Forventede resultater / resultatmål	**Forsøget skulle bl.a. medvirke til:** • At flere borgere med behov for et en almen plejebolig kunne komme til hurtigt • At de beboere der bor i almen plejebolig får optimal gavn af det • At de borgere, der ikke længere har effekt af en almen plejebolig, kan flyttes til en anden bolig
Beskrivelse af evalueringsmetoden		Der foretages individuel evaluering i forhold til (borgertilfredshed) i hver enkelt borgersag, da antallet af sager forventes at være på et niveau, hvor dette er muligt. (Dette foretages via mundtlig telefonsamtale mellem visitator og borger)
Forsøgets resultater	***Konklusioner i forhold til resultatmål***	Socialområdet har i forsøgsperioden Indskrevet de nye betingelser i 71 lejekontrakter. De muligheder forsøget lægger op til, har imidlertid ikke været anvendt i forsøgsperioden. Det skyldes, at behovet eller muligheden for at opsige en beboer fra en almen plejebolig typisk først opstår når borger har boet i boligen igennem en længere periode. Da forsøget kun har været afprøvet i en kortere periode har behovet derfor ikke været til stede. Det betyder dog ikke, at det ikke fortsat er hensigtsmæssigt at have muligheden for at vurdere, hvorvidt pladserne på et tilbud optages af beboere, der ikke længere har effekt af tilbuddet. **Det anbefales derfor, at forsøget videreføres og indarbejdes i lovgivningen idet kommunen af og til har situationer, hvor det vil være hensigtsmæssigt og relevant at gøre brug af muligheden.**
	Effekter for forsøgets målgruppe(r)	Forsøget har ikke været anvendt i perioden
	Økonomiske Konsekvenser	Forsøget har ikke været anvendt i perioden
	Øvrige positive eller negative virkninger	Forsøget har ikke været anvendt i perioden

Oversigt over igangværende og annullerede frikommune-kopiforsøg i Socialområdet

Forsøget gennemføres
Forsøget er ikke gennemført

	Forsøgstitel	Godkendt i Byrådet	Kort beskrivelse	Status	Bemærkning
1	Fleksibel udnyttelse af Handicapområdets afgiftsfrie busser (Kopiforsøg Vejle)	26.09.2012	*Lov om frikommuner § 27* Forsøget har til formål at sikre en mere fleksibel udnyttelse af Handicapområdets afgiftsfrie busser. Den øgede fleksibilitet indebærer, at busserne må anvendes til en bredere vifte af formål, der er til gavn for tilbuddets samlede indsats, uden at kørslen nødvendigvis involverer passagerer der er visiteret efter Servicelovens §§ 104, 107 eller 108.	Forsøget blev efter længere tids behandling i Skatte- og Justitsministeriet godkendt i juni 2014. Forsøget er implementeret på Handicapområdet, pr. 1.3.2015	Se særskilt evalueringsskema ovenfor Det anbefales, at forsøget videreføres frem til 1.7.2017 FagMED Socialområdet tilsluttede sig anbefalingen på møde den 25.2.2016.
2	Integreret samarbejde mellem Ny Indsats, social- og behandlingspsykiatri. (Fælles temaforsøg)	19.06.2013	*Lov om frikommuner § 26b* Etablering af øget samarbejde mellem medarbejdere i social- og behandlingspsykiatrien i Viborg, samt Jobcenter. Forsøget har til formål at udvikle en model for, hvordan øget samarbejde og inddragelse af borgeren kan bidrage til at skabe sammenhængende forløb for borgere, som er i kontakt med både Jobcenter, social- og behandlingspsykiatrien i Viborg. Det skal ske gennem etablering af et integreret samarbejde (partnerskab) mellem de to sektorer om et samlet støtte- og behandlingsforløb for borgere med komplicerede forløb og (risiko for) gentagne indlæggelser. Frikommuneforsøget giver mulighed for at samkøre data om borgerne mellem forsøgets parter.	Forsøget er igangsat pr 1.12.2013. Forsøget er ikke implementeret på brugerniveau.	Se særskilt evalueringsskema ovenfor Det anbefales, at forsøget videreføres og implementeres på borgerniveau, med henblik på drift frem til 1.7.2017 FagMED Socialområdet tilsluttede sig anbefalingen på møde den 25.2.2016.
3	Mulighed for at opsige beboere i botilbud og plejebolig, herunder efterlevende ægtefæller, når det vurderes, at tilbuddet ikke længere matcher borgerens behov	19.6.2013	*Lov om frikommuner § 29c* Formålet har været at opstille nye retningslinjer, hvorefter kommunen foretager en konkret og individuel vurdering af, om borgeren har effekt af det pågældende tilbud, dvs. om vedkommende har fysiske	Forsøget er igangsat pr 1.10.2013.	Se særskilt evalueringsskema ovenfor Det anbefales, at forsøget videreføres frem til 1.7.2017 FagMED Socialområdet tilsluttede sig anbefalingen på møde den 25.2.2016.

	(Kopiforsøg fra Odense Kommune)		eller psykiske behov, der matches af det pågældende tilbud. Hvis borgeren ikke længere har behov for de ydelser, der tilbydes i det pågældende tilbud, finder kommunen et nyt tilbud, der matcher borgerens behov.		
4	Etablering af sociale tilbud efter serviceloven i almene boliger (Kopiforsøg Gentofte/Gladsaxe)	19.06.2013	*Lov om frikommuner § 29 b* Etablering af sociale tilbud efter servicelovens § 107 i almene boliger ved dispensation fra kravet om adskillelse mellem botilbud og boligafdeling.	Forsøget gennemføres ikke.	Byrådet traf d. 18.12.2013 beslutning om at forsøget ikke gennemføres i Viborg Kommune. Det blev ikke inden fristen for igangsættelse af frikommuneforsøg d. 31.12.2013 fundet relevant at gennemføre dette forsøg på Socialområdet. Det blev derfor i november 2013 anbefalet, at forsøget ikke gennemføres.
5	Genberegning af brugertakster hvert 3. år (Kopiforsøg Odense)	19.06.2013	Beregningen af brugertakster for midlertidige ophold i boformer efter § 107, 109 og 110 i lov om kommunal service er meget administrativt ressourcekrævende i Odense Kommune, idet lovgivningen på området er meget uklar. Derfor foreslår Odense Kommune, at beregningen foretages hvert 3. år, i stedet for som det foreskrives i loven hvert år.	Forsøget gennemføres ikke.	Godkendt administrativt. Byrådet traf d. 18.12.2013 beslutning om at forsøget ikke gennemføres i Viborg Kommune Beregningerne er ikke administrativt ressourcekrævende i Viborg Kommune. Fordelene ved forsøget står ikke mål med de ressourcer som dokumentation og evaluering af forsøget kræver.
6	Bedre udnyttelse af botilbud (og plejeboliger) (Kopiforsøg Odense)	19.06.2013	*Lov om frikommuner § 27 e* Mulighed for at opsige beboere i botilbud og plejebolig, når det vurderes, at tilbuddet ikke længere matcher borgerens behov	Forsøget gennemføres ikke	Byrådet traf d. 25.2.2015 beslutning om at forsøget ikke gennemføres i Viborg Kommune. Inden for Socialområdet har forsøget været begrænset til botilbuddet Lavendelvej, da Lavendelvej har været det eneste § 108 tilbud (varigt botilbud) inden for psykiatriområdet. Lukning af botilbuddet Lavendelvej indgik i prioriteringskataloget i forbindelse med forhandlingerne om Budget 2015. Som konsekvens af Byrådets beslutning om at lukke botilbuddet Lavendelvej pr. 1.1.2015, annulleredes Socialområdets frikommuneforsøg ”Bedre udnyttelse af botilbud”.

7	Fritagelse for udarbejdelse af og indberetning af enstrengede kvartalsopfølgninger for udgiftsudviklingen på det specialiserede område (Kopiforsøg Vejle)	19.06.2013	Formålet med forsøget er, at skærpe fokus på én strømlinet procedure for budgetopfølgningen over for det politiske niveau. De forventelige resultater er en mere gennemskuelig budgetopfølgning set fra politisk side samt en mere effektiv udnyttelse af det politiske og administrative arbejde.	Forsøget gennemføres ikke.	Forsøget er ikke godkendt og indgår derfor ikke i Frikommuneloven.
8	Forenkling af registrering og indberetning af magt-anvendelse på ældreområdet (Kopiforsøg Vejle)	26.09.2012	Med forsøget forenkles indberetning af magtanvendelse i sager, hvor der i forvejen er tilladelse til at anvende magt. I dag udarbejdes et skema ved hver magtanvendelse. I forsøget skal der indberettes hver måned i et særligt udviklet skema.	Forsøget gennemføres ikke. Den ændrede indberetningspraksis er indført i forvaltningen, men gennemføres ikke som Frikommuneforsøg, da bekendtgørelsen giver generel hjemmel til denne praksis.	Godkendt ved generel ændring af "Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter serviceloven", § 11, stk. 2. (Ikrafttræden d. 01.07.2013).
9	Ensartede regler for ambulant behandling for alkohol og stofmisbrug (Kopiforsøg Fredensborg)	26.09.2012	*Lov om frikommuner § 26* Forsøgets mål er at ligestille borgere med misbrugsproblemer, hvad enten der er tale om alkohol- eller stofmisbrug, så kommunen får indflydelse på valg og bevilling af ambulante behandlinger, og mulighed for vurdering af behandlingernes effekt.	Forsøget gennemføres ikke.	Byrådet traf den 22.5.2013 beslutning om at forsøget ikke gennemføres i Viborg Kommune. Det vurderedes at forsøget ikke var relevant for Viborg Kommune, fordi det *ikke* ville give en økonomisk gevinst, *ikke* ville medføre forbedrede behandlingsmuligheder for borgerne, og *ikke* havde mulighed for at leve op til forsøgets målsætninger om en helhedsorienteret indsats for borgere med særligt komplekse problemstillinger og øget kvalitet i behandlingstilbuddene.